BEYOND

2023/2024

25/26.10

Filharmonia
Narodowa

Dyrektor artystyczny
Music and Artistic Director

Andrzej Boreyko

Wersja cyfrowa programu koncertowego /
Digital version of the concert programme

25.10.2023

środa / 19:00 / Sala Koncertowa
Wednesday / 7 p.m. / Concert Hall

26.10.2023

czwartek / 19:00 / Sala Koncertowa
Thursday / 7 p.m. / Concert Hall

Koncert muzyki dawnej / Early Music Concert

ORLIŃSKI

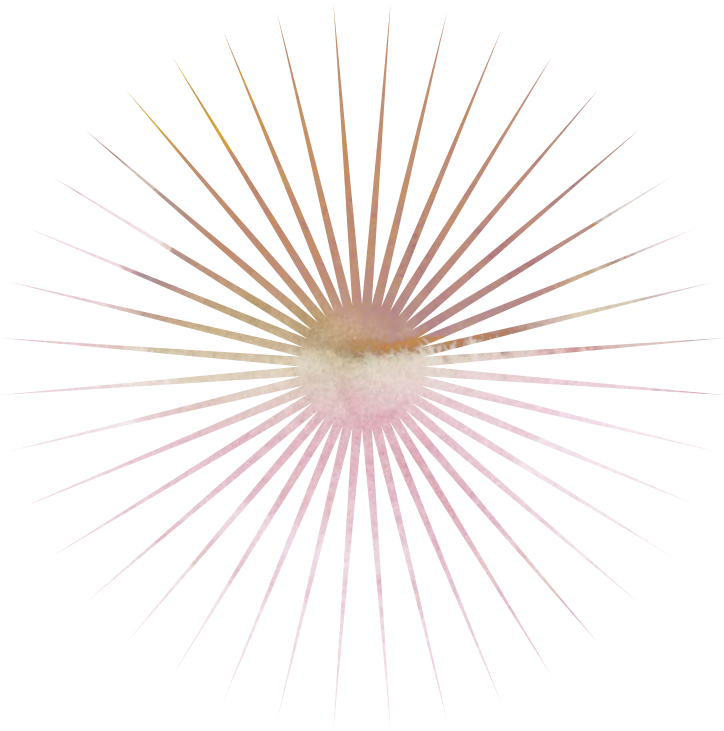

Wykonawcy
Performers

Jakub Józef Orliński – kontratenor / countertenor
Il Pomo d'Oro

w składzie / line up:
Alfia Bakieva – skrzypce / violin I
Jonathan Ponet – skrzypce / violin II
Giulio D'Alessio – altówka / viola
Rodney Prada – viola da gamba, lirone
Ludovico Minasi – wiolonczela / cello
Jonathan Álvarez – kontrabas / double bass
Miguel Rincón – teorba, arcylutnia, gitara / theorbo, archlute, guitar
Alberto Gaspardo – klawesyn, organy / harpsichord, organ
Margherita Burattini – harfa / harp
Pietro Modesti – cynk, flet / cornetto, flute

Filharmonia Narodowa zastrzega sobie możliwość zmiany programu i wykonawców. Podczas koncertu obowiązuje zakaz fotografowania, filmowania i nagrywania dźwięku. Prosimy również o wyłączenie telefonów komórkowych i sygnałów zegarków elektronicznych.

The Warsaw Philharmonic reserves the right to change the programme and performers. It is prohibited to take photos, make videos and record sound during the concert. The audience is also kindly requested to switch off their mobile phones and digital watch alarms.

Program
Programme

Claudio Monteverdi (1567–1643)
E pur io torno qui – aria Ottona z I aktu opery *Koronacja Poppei* / Ottone's aria from Act 1 of the opera *L'incoronazione di Poppea* [7′]
(1643)

Madrygał / Madrigal *Voglio di vita uscir* [5′]
(ok. / ca. 1630?)

Biagio Marini (1594–1663)
Passacalio z cyklu / from the cycle *Per ogni sorte di strumento musicale* op. 22 [5′]
(1655)

Giulio Caccini (1551–1618)
Amarilli, mia bella – madrygał ze zbioru / madrigal from the collection *Le nuove musiche* [3′]
(1602)

Girolamo Frescobaldi (1583–1643)
Così mi disprezzate (aria *di passacaglia*) z I tomu / from the first volume of the *Arie musicali* [3′]
(1630)

Johann Kaspar Kerll (1627–1693)
Sonata na dwoje skrzypiec F-dur / Sonata for two violins in F major [6′]
(ok. / ca. 1680–1688)

Barbara Strozzi (1619–1677)
L'amante consolato ze zbioru / from the collection *Cantate, ariette e duetti* op. 2 [4′]
(1651)

Francesco Cavalli (1602–1676)
Incomprensibil nume – aria Pompea z / Pompeo's aria from the dramma per musica *Pompeo Magno* [3′]
(1666)

Carlo Pallavicino (1630–1688)
Sinfonia z / from the dramma per musica *Demetrio* [4′]
(1666)

Giovanni Cesare Netti (1649–1686)
Misero core... Si, si, si scioglia si... Dolcissime catene – aria Berilla z opery / Berillo's aria from the opera *La Filli* [6′]
(1682)

Antonio Sartorio (1630–1680)
La certezza di tua fede – aria Pompeiana z opery / Pompeiano's aria from the opera *Antonino e Pompeiano* [3′]
(1677)

Giovanni Cesare Netti
Quanto più la donna invecchia – aria Crinalby z opery / Crinalba's aria from the opera *Adamiro* [3′]

Son vecchia, patienza – aria Crinalby z opery / Crinalba's aria from the opera *Adamiro* [2′]
(1681)

Adam Jarzębski (ok. / ca. 1590–1649)
Tamburetta ze zbioru / from the collection *Concerti e canzoni* [3′]
(1627)

Sebastiano Moratelli (1640–1706)
Lungi dai nostri cor – aria Amora z serenaty / Amore's aria from the serenata *La faretra smarrita* [5′]
(1690)

Koncert odbywa się bez przerwy. /
The concert takes place without intermission.

Omówienie programu

Bartłomiej Gembicki

W 1637 roku w Wenecji sprzedano pierwszy w historii bilet do opery. Powiedzieć, że ryzykowny biznes się opłacił, to jakby przemilczeć długą historię ekonomicznych wzlotów i upadków właścicieli teatrów operowych i impresariów, którzy kalkulowali zyski i prześcigali się między sobą w pozyskiwaniu najlepszych śpiewaków, kompozytorów czy architektów. Kolejne teatry otwierały się i płonęły, skandale przyciągały publiczność, a cenzura wczytywała się w libretta w poszukiwaniu niestosownych aluzji politycznych. Operowe dramaty, jak pokazuje historia gatunku, rozgrywały się nie tylko na scenie. Tych samych solistów i solistki usłyszeć można było zarówno w ariach na deskach teatralnych, jak i w kantatach, pieśniach solowych i madrygałach podczas prywatnych akademii, dworskich uroczystości czy w salonach arystokracji lub zamożnych mieszczan. Dystans między wykonawcą a słuchaczem stale się powiększał, a co za tym idzie – rosło zapotrzebowanie na profesjonalnych muzyków wirtuozów i odpowiedni dla nich repertuar. Przepisem na sukces bywało często nowe dzieło (choć niekiedy tylko z nazwy!), dopasowane do gustów lokalnej publiczności, a także udział słynnych śpiewaków. Muzycy coraz częściej prowadzili niezależny, wędrowny tryb życia, migrując między dworami i operowymi centrami, takimi jak Wenecja czy Neapol. Obok umiejętności wykonawczych cechować ich musiała także przedsiębiorczość. Czynnikiem sprzyjającym poszukującym zleceń kompozytorom był dobrze znany historykom kultury imperatyw nowości. Śledząc dawne zapowiedzi koncertów, zaproszenia i strony tytułowe druków muzycznych i librett, trudno nie dostrzec znaczenia, jakie nadawano świeżości muzycznych produkcji. Czołowym śpiewakom dawnych epok dane było prezentować się przed publicznością w zupełnie nowych, napisanych specjalnie dla nich ariach, które „przymierzali" na próbach niczym kostiumy skrojone na miarę. Jakub Józef Orliński należy do grona nielicznych współczesnych nam artystów, którzy mają niemniejsze szczęście wykonywać oraz rejestrować niektóre z tych utworów po raz pierwszy po kilkusetletnim zapomnieniu.

Claudio Monteverdi całe życie eksperymentował z nowymi i starymi gatunkami muzycznymi, doprowadzając niekiedy do stopniowego zacierania się granic pomiędzy nimi. Będąc u schyłku życia, schorowany, stworzył arcydzieło operowe w nowym weneckim stylu, dalekim od muzyki, którą pisał przed laty do swojego słynnego *Orfeusza*, wystawionego w czasie dworskich uroczystości w Mantui. W pierwszej scenie *Koronacji Poppei* Otton opisuje radosną drogę do domu ukochanej (tytułowej bohaterki) za pomocą kwiecistych metafor, brutalnie przerwanych chwilę później przez nakrycie partnerki na zdradzie. Wzburzenie Ottona przedłuży madrygał *Voglio di vita uscir*, w którym rozszalały, bo niekochany podmiot liryczny stosuje szantaż emocjonalny, odgrażając się samobójstwem. Technika wariacji ostinatowych, wywodząca się z praktyki improwizowanej, przy pomocy której Monteverdi postanowił odmalować nastrój zrozpaczonego amanta (bądź amantki), stosowana była często do budowania narastającego napięcia w lamentach i w scenach szaleństwa. Nie rzadziej pojawiała się ona także w muzyce instrumentalnej, jak choćby w *passacaglii*, powolnej na ogół formie o powtarzalnym schemacie basowym lub harmonicznym. Wyjątkowym jej przykładem jest *Passacalio* Biagia Mariniego, pochodzącego z Brescii skrzypka, który po wyrażającym śmiertelną udrękę madrygale Monteverdiego wybrzmi niczym marsz żałobny. Przykładem wokalnej implementacji tej formy jest natomiast wydana w 1630 roku aria *Così mi disprezzate* Girolama Frescobaldiego, osławionego wirtuoza instrumentów klawiszowych. Znanym organistą niemieckim, będącym pod silnym i bezpośrednim wpływem muzyków włoskich, był z kolei Johann Kaspar Kerll, a jego wysoce ekspresyjna *Sonata na dwoje skrzypiec F-dur* charakteryzuje się budową wieloodcinkową, typową dla wczesnego etapu rozwoju tego gatunku.

Rozkwit muzyki w sferze świeckiej i publicznej dla uzdolnionych muzycznie kobiet stanowił szansę na rozwinięcie kariery niezależnych śpiewaczek, instrumentalistek i kompozytorek. Do tego grona należały między innymi córka przedstawiciela słynnej Cameraty florenckiej, Giulia Caccciniego – Francesca oraz niezwykle utalentowana wenecjanka Barbara Strozzi. *L'amante consolato* tej ostatniej to zmysłowa aria bohatera, który po długiej i dotkliwej samotności rozkoszuje się miłosnym pocieszeniem. Nauczycielem Strozzi był Francesco Cavalli – pierwszoplanowa postać weneckiej sceny operowej, organista, a później też kapelmistrz kościoła św. Marka. W sezonie karnawałowym 1665/1666 dla Teatro San Salvatore skomponował on aż dwie opery. Jedną z nich był *Pompeo Magno* o tematyce historycznej, szczególnie cenionej przez wenecką arystokrację, która chętnie odnajdywała się w roli spadkobierców antycznego Rzymu. Jeden z konkurencyjnych teatrów wystawił

w tym samym czasie operę innego mistrza gatunku – przyszłego kapelmistrza na prestiżowym drezdeńskim dworze, a później nauczyciela muzyki w jednym z weneckich sierocińców, Carla Pallavicina. Z jego (zapomnianej dziś) opery *Demetrio* zabrzmi instrumentalna *Sinfonia* otwierająca dzieło, złożona z kilku krótkich cząstek o skontrastowanych tempach i charakterze. Tryptyk fragmentów z weneckich oper nawiązujących do czasów antyku zamknie pełna nadziei aria *La certezza di tua fede* z opery *Antonino e Pompeiano* Antonia Sartoria, który – podobnie jak Monteverdi i Cavalli – zajmował wysokie stanowisko w prywatnej kapeli weneckiego doży.

Jedną z najbardziej tajemniczych postaci w programie koncertu jest niewątpliwie Giovanni Cesare Netti. Nauki pobierał w słynnym Conservatorio di Santa Maria della Pietà dei Turchini w Neapolu, a pracował jako organista na dworze wicekróla i kapelmistrz w Cappella del Tesoro di San Gennaro – okazałej kaplicy neapolitańskiej katedry, w której przechowywane są relikwie patrona miasta. Jego opera *Adamiro* wystawiona została po raz pierwszy wyjątkowo w Pałacu Królewskim w Neapolu w 1681 roku, gdyż teatr, w którym miał się odbyć pokaz, na kilka dni przed premierą strawił pożar. Opera odniosła wielki sukces i była później wystawiana również na Sycylii. Rok później w prywatnym teatrze jednego z miejscowych prawników zaprezentowane zostało kolejne dzieło Nettiego – *La Filli*. Treść i charakter zawartych w programie koncertu arii z obu dzieł łączy żal bohaterów spowodowany ich nieodwzajemnioną miłością. Pasterz Berillo wzdycha do „okrutnej" Filli, która okazuje się później jego rodzoną siostrą... Crinalba zaś, piastunka cypryjskiej księżniczki z opery *Adamiro*, ze złamanym sercem opłakuje postępującą nieuchronnie starość.

Podobnie jak w XVII-wiecznych dramatach, w których po scenach pełnych tragizmu następowały często – ku wytchnieniu słuchaczy – instrumentalne przerywniki lub komiczne *intermezza*, po serii podszytych smutkiem arii dobrze będzie ochłonąć przez chwilę przy dźwiękach pogodnej i żywiołowej *canzony* zatytułowanej *Tamburetta*, autorstwa związanego z warszawskim dworem królewskim Adama Jarzębskiego. Utwór zaczerpnięty jest z okazałego (i jedynego takiego pośród XVII-wiecznych poloników) zbioru muzyki instrumentalnej *Concerti e canzoni*, spisanego w pierwszych dekadach tego stulecia.

Za motto dzisiejszego koncertu przyjąć można końcowe słowa arii *Lungi dai nostri cor*, stawiającej miłość i śmierć w bliskim sąsiedztwie. Aria pochodzi z serenaty (okolicznościowego gatunku mieszczącego się na styku kantaty i opery seria)

La faretra smarrita Sebastiana Moratellego, działającego na dworze Johanna Wilhelma Wittelsbacha w Düsseldorfie. Tekst dzieła opowiada o zagubieniu przez boga miłości jego „zbrodniczych narzędzi" – złotego kołczanu ze strzałami, które – jak wiadomo – sporo namieszały w życiu bohaterów niezliczonych oper, kantat i madrygałów. Odrzucony bohater madrygału *Amarilli, mia bella* Cacciniego stara się wszak dowieść swej miłości, zachęcając ukochaną, by zajrzała do jego serca, otwierając mu pierś właśnie za pomocą strzały.

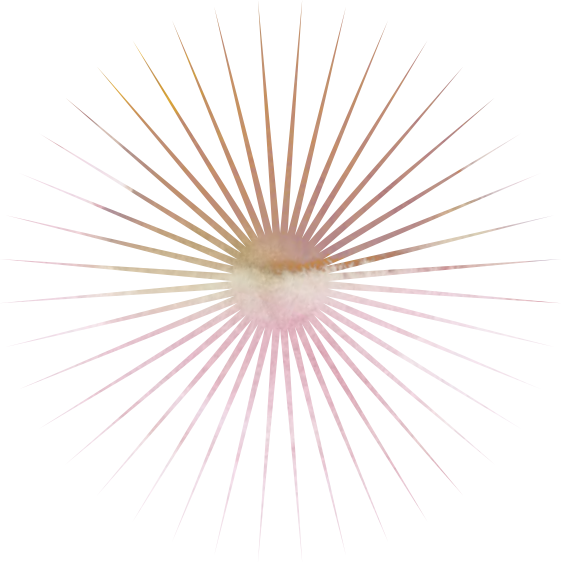

Short programme note

Bartłomiej Gembicki

In 1637 the first ever opera ticket was sold in Venice. To quip that the risky business paid off would be to pass over the long history of the economic ups and downs of opera house owners and impresarios, who calculated profits and competed with each other to attract the best singers, composers and architects. A succession of theatres opened then went up in flames. Scandals attracted audiences, and censors scoured librettos in search of inappropriate political allusions. Operatic dramas, as the history of the genre shows, took place not only on stage. The same soloists could be heard not only in arias on the boards of an opera house, but also in cantatas, solo songs and madrigals during private concerts and court ceremonies or in the salons of the aristocracy or wealthy bourgeoisie. The flourishing of music in the secular and public spheres gave musically talented women the opportunity to develop careers as independent singers, instrumentalists and composers. The leading singers of past eras had the opportunity to perform brand-new arias written especially for them, which they 'tried on' at rehearsals like tailor-made costumes. Jakub Józef Orliński is among the few contemporary artists who are equally fortunate to have the chance to perform or record some of these works for the first time after centuries of oblivion.

The programme of this concert is a richly illustrated cross-section of the vocal and instrumental genres of seventeenth-century Italian music. In addition to works by prominent representatives of the seicento, such as Claudio Monteverdi, Giulio Caccini, Francesco Cavalli and Barbara Strozzi, we will hear works by composers more or less forgotten today, to mention but Giovanni Cesare Netti, associated with Naples, or Sebastiano Moratelli, court musician to Johann Wilhelm Wittelsbach in Düsseldorf.

Teksty
Lyrics

E pur io torno qui

Aria Ottona z opery *Koronacja Poppei*

Claudio Monteverdi

libretto: Giovanni Francesco Busenello

E pur io torno qui, qual linea al centro,
Qual foco a sfera e qual ruscello al mare,
E se ben luce alcuna non m'appare,
Ah, so ben io, che sta'l mio
sol qui dentro.

Caro tetto amoroso,
Albergo di mia vita, e del mio bene,
Il passo e'l cor ad inchinarti viene.

Apri un balcon, Poppea,
Col bel viso in cui son le sorti mie,
Previeni, anima mia, precorri il die.

Sorgi, e disgombra omai,
Da questo ciel caligini e tenebre
Con il beato aprir di tue palpebre.

Sogni, portate a volo,
Fate sentire in dolce fantasia
Questi sospir alla diletta mia.

I znów tu powracam, jak strzała do celu,
Jak ogień do nieba i jak strumień do morza,
I choć światła żadnego teraz nie dojrzę,
Ach, dobrze wiem, że w tych murach
jest me słońce.

Drogi dachu ukochany,
Schronienie mego życia i miłości mojej,
Kroki wraz z sercem poddają się tobie.

Wyjdź na balkon, Poppeo,
Pięknym obliczem, w którym los mój zaklęty,
Ubiegnij, o najmilsza, dzień kolejny.

Wstań i rozprosz wreszcie
Mgły i ciemności na tym niebie
Błogim twych powiek uniesieniem.

O sny, niech z wami się wzniosą,
Niechaj usłyszy wśród słodkiego marzenia
Moja najdroższa te oto westchnienia.

Madrygał *Voglio di vita uscir*

Claudio Monteverdi
słowa: anonimowe

Voglio di vita uscir, voglio che cadano
Quest'ossa in polve e queste membra in cenere,
E che i singulti miei tra l'ombre vadano,
Già che quel piè ch'ingemma l'herbe tenere
Sempre fugge da me, ne lo trattengono
I lacci, ohimè, del bel fanciul di Venere.

Chcę z życia odejść, chcę by te kości
Rozpadły się w pyle i w popiele te członki,
A szlochy moje w świat cieni odeszły,
Skoro ta stopa, co ozdobą traw miękkich,
Wciąż mi ucieka, o ja nieszczęsny,
Nie zatrzymają jej sidła pięknego syna Wenus.

Vo che gl'abissi il mio cordoglio vedano,
E l'aspro mio martir le furie piangano,
E che i dannati al mio tormento cedano.
A Dio crudel, gl'orgogli tuoi rimangano
A incrudelir con gl'altri. A te rinunzio,
Né vo' più che mie speme in te si frangano.
S'apre la tomba, il mio morir t'annuncio.
Una lagrima spargi, et alfin donami
Di tua tarda pietade un solo nuncio,
E s'amando t'offesi, homai perdonami.

Chcę, by w czeluściach mój ból zobaczyli,
By furie nad męką mą srogą płakały,
A potępieńcy katusze me poznali.
Żegnaj, okrutna, niechaj pycha twoja
Innych już rani. Wyrzekam się ciebie,
Nie chcę, byś dłużej niszczyła me nadzieje.
Grób się otwiera, śmierć mą ci ogłaszam.
Uroń łzę jedną i dajże mi w końcu
Spóźnionej litości twej choćby znak,
A jeśli miłością cię uraziłem, teraz mi wybacz.

Madrygał *Amarilli, mia bella*

ze zbioru *Le nuove musiche*
Giulio Caccini
słowa: Giovanni Battista Guarini lub Alessandro Guarini

Amarilli, mia bella,
Non credi, o del mio cor
dolce desio
D'esser tu l'amor mio?
Credilo pur e se timor t'assale,
Prendi questo mio strale,
Aprimi il petto e vedrai scritto in core:
Amarilli è il mio amore.

Amarilli, moja piękna,
Czyż nie wierzysz, słodkie mego
serca pragnienie,
Żeś to ty mym kochaniem?
Uwierz, proszę, a jeśli obawa cię dopadnie,
Weź ode mnie tę strzałę,
Otwórz mi pierś, a w sercu ujrzysz, co napisane:
Amarilli jest mym kochaniem.

Così mi disprezzate

Aria *di passacaglia* z I tomu *Arie musicali*

Girolamo Frescobaldi

słowa: anonimowe

Così mi disprezzate?
Così voi mi burlate?
Tempo verrà, ch'Amore
Farà di vostro core
Quel, che fate del mio,
Non più parole, addio!

Zatem tak mną gardzicie?
Zatem tak ze mnie szydzicie?
Przyjdzie czas, że Amor
Z sercem waszym zrobi
To samo, co wy z moim,
Żegnajcie, tyle powiem!

Datemi pur martiri,
Burlate i miei sospiri,
Negatemi mercede,
Oltraggiate mia fede,
Ch'in voi vedrete poi,
Quel che mi fate voi.

Dręczcie mnie, jeśli chcecie,
Wzdychania moje wyśmiejcie,
Odmówcie mi litości,
Ubliżcie mej wierności,
A same doświadczycie
Tego, co ze mną czynicie.

Beltà sempre non regna,
E s'ella pur v'insegna
A dispregiar mia fè,
Credete pur a me,
Che s'oggi m'ancidete,
Doman vi pentirete.

Piękności rządy przeminą,
Więc jeśli za jej przyczyną
Gardzicie ufnością moją,
Uwierzcie mi na słowo,
Gdy dziś mnie zabijecie,
Jutro żałować będziecie.

Non nego già, ch'in voi
Amor ha i pregi suoi,
Ma sò, ch'il tempo cassa
Beltà, che fugge, e passa,
Se non volete amare,
Io non voglio penare.

Nie przeczę temu wcale,
Że Amor użyczył wam zalet,
Lecz wiem, że czas zaciera
Urodę, co mija, ucieka,
Więc skoro nie chcecie kochać,
Ja cierpieć nie chcę i szlochać.

Il vostro biondo crine,
La guance purpurine
Veloci più che Maggio
Tosto faran passaggio,
Prezzategli pur voi,
Ch'io riderò ben poi.

Włosów waszych jasnych
I policzków krasnych
Prędzej niźli maj
Wnet przeminie czar,
Chlubę z nich teraz miejcie,
Bo potem ja śmiać się będę.

L'amante consolato

ze zbioru *Cantate, ariette e duetti* op. 2
Barbara Strozzi
słowa: anonimowe

Son tanto ito cercando
che pur alfin trovai
colei che desiai
duramente penando.
Oh questa volta sì ch'io non m'inganno,
s'io non godo mio danno!

Szukałem już tak długo,
że w końcu odnalazłem
tę, której pragnąłem,
cierpiąc przy tym srogo.
Och, tym razem nie, obym się nie łudził,
obym nie cieszył się z własnej zguby!

Son tali quei contenti
che pur alfin io provo
che tutto mi rinovo
doppo lunghi tormenti.
Ma tutti com'io fo far non sapranno
chi non gode suo danno.

Radość ma tak wielka,
że wreszcie czuć zaczynam,
jak cały odżywam
po długich tych trudach.
Lecz czynić, jak ja czynię, nie każdy człek zdoła,
gdy nie cieszy go własna zguba.

Incomprensibil nume

Aria Pompea z dramma per musica *Pompeo Magno*
Francesco Cavalli
libretto: Nicolò Minato

Incomprensibil nume, che sei
per tutto e fuor di te non sei;
Luce, che più che miro, e meno intendo,
delle vittorie mie grazie ti rendo.

Niepojęte bóstwo, coś jest
we wszystkim i w sobie tylko jest;
Światło, co mniej rozumiem, im dłużej oglądam,
za me zwycięstwa dzięki ci składam.

Noto solo a te stesso
principio eterno ed infinito fine;
ch'il tutto vai dal nulla ognor traendo
delle vittorie mie grazie ti rendo.

Znane jedynie sobie,
wieczny początku i nieskończony końcu;
co wszystko z niczego wciąż wyprowadzasz,
za me zwycięstwa dzięki ci składam.

Misero core... Si, si, si, scoglia si... Dolcissime catene

Aria Berilla z opery *La Filli*

Giovanni Cesare Netti

libretto: Francesco Silvani

Aria

Misero core,
dal crudo amore
che speri tu?
Altra speranza più non m'avanza
piu non m'avanza
che il mio dolor,
dandomi morte,
dell'empia sorte
cessi il rigor.
E l'alma afflitta,
dal duol traffitta,
non peni più.

Aria

Serce nieszczęsne,
od podłej miłości
czegóż ty chcesz?
Inna nadzieja
mi nie przyświeca
niż ta, że mój ból,
śmierć mi przynosząc,
strasznego losu
przerwie ten znój.
A dusza przybita,
boleścią przeszyta,
nie cierpi już.

Recitativo

Datti pace, Berillo, e col dispregio
vendica le tue offese.
Sian da te vilipese
quelle luci ch'avesti in tanto pregio.

Recytatyw

Uspokój się, Berillo, i z pogardą
pomścij zniewagi swoje.
Niech odrazą będą tobie
te oczy, co kiedyś ceniłeś tak bardzo.

Aria

Sì, sì, si sciolga, sì
per man di sdegno
quel laccio indegno
ch'Amore ordì.
No, no, più s'ami, no.
Del cieco arciero,
sdegno guerriero,
l'arco spezzò.

Aria

Tak, tak, rozwiązać, tak,
przez siłę gniewną
ten węzeł nikczemny,
co Amor splótł.
Nie, nie, kochać już nie.
Ślepego łucznika
gniew wojownika
roztrzaskał łuk.

Recitativo

Ah, che miei voi non siete,
pensier, se pretendete
di ribellarvi al core
che a Filli già donai per man d'Amore.

Recytatyw

Ach, moje wy nie jesteście,
myśli, skoro pragniecie
sprzeciwić się sercu,
co Filli już dałem za sprawą Amora.

Aria

Dolcissime catene
sempre v'adorerò.
Costante nelle pene
di voi mai mi dorrò.
Siami pur quanto vuol, Filli crudele,
io gli sarò fedele.

Aria

Najsłodsze me kajdany,
wielbić was będę zawsze.
W cierpieniu tym wytrwały,
na was się już nie poskarżę.
I niechże okrutną będzie Filli dla mnie,
ja wierny jej pozostanę.

La certezza di tua fede

Aria Pompeiana z opery *Antonino e Pompeiano*
Antonio Sartorio
libretto: Giacomo Francesco Bussani

La certezza di tua fede
può dar vita a questo core,
può dar morte a la mia morte,
può tornarmi la mia sorte
la costanza del tuo amore.

Twej wierności pewność
może tchnąć życie w to serce,
może śmierć zadać mej śmierci,
może mi wrócić me szczęście
twej miłości niezmienność.

Quanto più la donna invecchia

Aria Crinalby z opery *Adamiro*
Giovanni Cesare Netti
libretto: Baldassarre Pisani

Quanto più la donna invecchia
più desidera il marito.
Con la face il dio d'amor
non perdona a vecchia età.
Quando manca la beltà
della carne il pizzicor
dà più somite al prurito.

Im starsza jest kobieta,
tym bardziej męża pragnie.
Bóg miłości swego blasku
choć wiek późny nie daruje.
Gdy urody już brakuje,
ciała drobne połechtanie
żądze budzi w każdym członku.

Son vecchia, pazienza

Aria Crinalby z opery *Adamiro*

Son vecchia, pazienza,
passò quell'età
che l'anime ardea.
Che lieta vedea
gl'amanti in presenza
cercarmi pietà.

Jam stara, cóż zrobię,
wiek słodki przeminął,
co dusze rozpala.
Ten czas, kiedy miałam
kochanków przy sobie,
proszących o litość.

Lungi dai nostri cor

Aria Amora z serenaty *La faretra smarrita*
Sebastiano Moratelli
libretto: Giorgio Maria Rapparini (?)

Lungi dai nostri cor
si rigido martir.
Il nome d'Amor
è in vita a morir.

Z dala od naszych serc
męka to straszna.
Miłości imię
żyć będzie aż po śmierć.

Przekład: Zuzanna Gąsowska

fot. / photo: Honorata Karapuda

Jakub Józef Orliński

kontratenor / countertenor

Jedna z najsłynniejszych gwiazd operowych tej dekady, uwielbiany przez publiczność Jakub Józef Orliński zdobył renomę jednego z czołowych artystów na świecie, odnosząc sukcesy na scenie operowej, koncertowej oraz na rynku nagraniowym. Wyprzedane koncerty i recitale artysty przyciągnęły nowych miłośników opery w całej Europie i Ameryce. Jakub Józef Orliński jest związany wyłącznym kontraktem nagraniowym z wytwórnią Warner Classics & Erato, a jego płyta *Farewells*, nagrana z przyjacielem i pianistą Michałem Bielem, przyniosła mu prestiżową nagrodę Opus Klassik dla Męskiego Wokalisty Roku (2023). Najnowszy album *Beyond*, który ukazał się w październiku 2023 roku, zostanie zaprezentowany podczas światowej trasy koncertowej z Il Pomo d'Oro w bieżącym sezonie.

Wyczekiwana europejska trasa koncertowa (25 koncertów) promująca nowy album jesienią oraz amerykańska trasa koncertowa wiosną to najważniejsze wydarzenia tego sezonu w kalendarzu artysty. Jakub Józef Orliński powróci również na scenę operową paryskiego Théâtre des Champs-Elysées w nowej inscenizacji *Olimpiady* Antonia Vivaldiego. Następnie dołączy do swojego wieloletniego partnera muzycznego, pianisty Michała Biela podczas ekskluzywnych recitali w całej Europie.

W sezonie 2022/2023 polski kontratenor wystąpił w paryskim Théâtre des Champs-Élysées w wyprzedanej inscenizacji Roberta Carsena *Orfeusza i Eurydyki* Christopha Willibalda Glucka, a następnie w inscenizacji Matthew Ozawy tej samej opery w San Francisco Opera. Podczas trasy koncertowej z Il Pomo d'Oro Jakub Józef Orliński zaśpiewał tytułową rolę w *Ptolomeuszu, królu Egiptu* Georga Friedricha Händla na głównych scenach w całej Europie, w tym w Teatro Real w Madrycie i Théâtre des Champs-Élysées. Poza sceną operową publiczność miała okazję obejrzeć nowy, godzinny film dokumentalny poświęcony artyście *Music for a While*, emitowany wiosną na kanale Arte, który uzyskał najwięcej wyświetleń dla dokumentu kulturalnego na europejskim kanale telewizyjnym.

One of the most beloved and celebrated opera stars of this decade, Jakub Józef Orliński has established himself as one of the world's leading artists, triumphing on stage, in concert, and on record. His sold-out concerts and recitals throughout Europe and America have attracted new followers to the art form. An exclusive artist on the Warner Classics & Erato label, his recording, accompanied by friend and pianist Michał Biel, entitled *Farewells* earned him the prestigious Opus Klassik award in the 'Male Singer of the Year' category (2023). His new album *Beyond*, released in October 2023, will be performed on a world tour with Il Pomo d'Oro this season.

The highly anticipated European tour with 25 concerts promoting the new album in the fall and the American tour in the spring are highlights of this season. Jakub Józef Orliński will also return on the operatic stage at the Théâtre des Champs-Elysées in Paris in a new production of Antonio Vivaldi's *L'Olimpiade*. He will then join his long-time musical partner, pianist Michał Biel for exclusive recitals throughout Europe.

In the 2022/2023 season, the Polish countertenor performed at the Théâtre des Champs-Élysées in a sold-out run of the Robert Carsen production of Christoph Willibald Gluck's *Orfeo ed Eurydice* followed by another new production of the same opera - by Matthew Ozawa at San Francisco Opera. The artist also went on tour with Il Pomo d'Oro to sing the title role in Handel's *Tolomeo, re d'Egitto* on major stages throughout Europe, including Teatro Real in Madrid and Théâtre des Champs-Élysées. Outside the operatic stage, the audience had the opportunity to watch the new hour-long documentary *Music for a While* about him that was released during spring on ARTE and got the most views for cultural documentary on the European TV channel.

fot. / photo: Giulia Fassina

Il Pomo d'Oro

Założony w 2012 roku zespół Il Pomo d'Oro wyróżnia się autentycznymi, żywiołowymi interpretacjami oper i utworów instrumentalnych z okresu baroku i klasycyzmu. Zespół współpracował z takimi dyrygentami, jak Riccardo Minasi, Stefano Montanari, George Petrou czy Enrico Onofri. W różnych projektach orkiestrę prowadzi koncertmistrz Zefira Valova. Od 2016 roku głównym dyrygentem zespołu jest Maxim Emelyanychev, a od roku 2019 głównym dyrygentem gościnnym jest Francesco Corti.

Il Pomo d'Oro regularnie występuje w prestiżowych salach koncertowych i podczas festiwali w całej Europie. Po światowym sukcesie programu *In War and Peace* z Joyce DiDonato, w 2020 roku Il Pomo d'Oro i Maxim Emelyanychev zaprezentowali wraz z amerykańską mezzosopranistką program *My Favorite Things*, a później *Eden*.

Wśród nagrań operowych zespołu znajdują się m.in.: *Agrippina*, *Kserkses*, *Tamerlano*, *Partenope* i *Ottone* Georga Friedricha Händla, *Katon w Utyce* Leonarda Vinciego oraz *La Doriclea* Alessandra Stradelli. Dyskografia Il Pomo d'Oro obejmuje także albumy zarejestrowane z kontratenorami: Jakubem Józefem Orlińskim, Franco Fagiolim, Maxem Emanuelem Cenčicem i Xavierem Sabatą, a także z tenorem Michaelem

Spyresem, mezzosopranistkami Ann Hallenberg i Joyce DiDonato oraz sopranistkami Lisette Oropesą, Emöke Barath i Francescą Aspromonte. Instrumentalne nagranie koncertów skrzypcowych i klawesynowych Josepha Haydna oraz album *Giovincello* zarejestrowany z wiolonczelistą Edgarem Moreau otrzymały nagrody Echo Klassik w 2016 roku. Albumy *Anima Sacra* (nagrany z Jakubem Józefem Orlińskim) i *Voglio Cantar* (zarejestrowany z sopranistką Emöke Barath) zdobyły prestiżową nagrodę Opus Klassik, a płyta z operą *Kserkses* (dyr. Maxim Emelyanychev) została wyróżniona włoską nagrodą Abbiato del Disco. W 2018 roku nagranie opery *La Doriclea* pod dyrekcją Andrei di Carlo otrzymało niemiecką Preis der deutschen Schallplattenkritik. Zarejestrowany z Dmitrijem Sinkowskim album *Virtuosissimo*, wydany w 2019 roku, zdobył Diapason d'Or, a płyta *Eden* z Joyce DiDonato została wyróżniona Choc de Classica i Opus Klassik w 2022 roku.

Il Pomo d'Oro jest oficjalnym ambasadorem El Sistema Greece, projektu humanitarnego mającego na celu zapewnienie bezpłatnej edukacji muzycznej dzieciom w greckich obozach dla uchodźców.

The ensemble Il Pomo d'Oro was founded in 2012. It is characterized by an authentic, dynamic interpretation of operas and instrumental works from the Baroque and Classical period. So far, the ensemble has worked with the conductors such as Riccardo Minasi, Stefano Montanari, George Petrou and Enrico Onofri. Concertmaster Zefira Valova leads the orchestra in various projects. Since 2016, Maxim Emelyanychev has been its chief conductor and since 2019, Francesco Corti is principal guest conductor.

Il Pomo d'Oro is a regular guest in prestigious concert halls and festivals all over Europe. After the worldwide success of the programme 'In War and Peace' with Joyce DiDonato, in 2020 Il Pomo d'Oro and Maxim Emelyanychev presented with the American mezzo-soprano 'My Favorite Things' and later 'Eden'.

The Il Pomo d'Oro's opera recordings include: George Frideric Handel's *Agrippina*, *Serse*, *Tamerlano*, *Partenope* and *Ottone*, Leonardo Vinci's *Catone in Utica*, and Alessandro Stradella's *La Doriclea*. The ensemble's discography also includes recitals with the countertenors Jakub Józef Orliński, Franco Fagioli, Max Emanuel Cenčić, and Xavier Sabata, tenor Michael Spyres, mezzo-sopranos Ann Hallenberg and Joyce DiDonato and sopranos Lisette Oropesa, Emöke Barath and Francesca Aspromonte.

Among the instrumental albums are the recordings of Joseph Haydn's violin and harpsichord concertos as well as a cello album, entitled *Giovincello*, with Edgar Moreau which received Echo Klassik Awards in 2016. The albums *Anima Sacra* with Jakub Józef Orliński and *Voglio Cantar* with soprano Emöke Barath received the prestigious Opus Klassik award, and the recording of Handel's *Serse*, conducted by Maxim Emelyanychev, was awarded the Italian Abbiato del Disco. In 2018, the recording of Stradella's *La Doriclea*, conducted by Andrea di Carlo, received the German Preis der deutschen Schallplattenkritik. *Virtuosissimo* with Dmitry Sinkovsky, released in 2019, received a Diapason d'Or. In 2022, *Eden* with Joyce DiDonato received a Choc from *Classica* magazine and an Opus Klassik.

Il Pomo d'Oro is official ambassador of El Sistema Greece, a humanitarian project to provide free musical education to children in Greek refugee camps.

Kalendarz koncertowy Concert Calendar

27.10
piątek / 18:30 / Sala Kameralna
Friday / 6.30 p.m. / Chamber Music Hall

O czym gramy? / What are we playing about?
Sławomir Zubrzycki – gość specjalny / special guest
Piotr Maculewicz – wprowadzenie do koncertu / Pre-Concert Talk

27.10
piątek / 19:30 / Sala Koncertowa
Friday / 7.30 p.m. / Concert Hall
abonament / subscription A1, Z1

28.10
sobota / 18:00 / Sala Koncertowa
Saturday / 6 p.m. / Concert Hall
abonament / subscription A2, Z2

Orkiestra Filharmonii Narodowej / Warsaw Philharmonic Orchestra
Paul Goodwin – dyrygent / conductor
Sławomir Zubrzycki – viola organista

Purcell, Händel / Handel, Elgar, Turnage, R. Strauss, Ravel

3.11
piątek / 18:30 / Sala Kameralna
Friday / 6.30 p.m. / Chamber Music Hall

O czym gramy? / What are we playing about?
Jacek Marczyński – wprowadzenie do koncertu / Pre-Concert Talk

3.11
piątek / 19:30 / Sala Koncertowa
Friday / 7.30 p.m. / Concert Hall
abonament / subscription C1, Z1

4.11
sobota / 18:00 / Sala Koncertowa
Saturday / 6 p.m. / Concert Hall
abonament / subscription C2, Z2

Orkiestra i Chór Filharmonii Narodowej / Warsaw Philharmonic Orchestra and Choir
Michał Klauza – dyrygent / conductor
Garrick Ohlsson – fortepian / piano
Joanna Zawartko – sopran / soprano
Bartosz Michałowski – dyrektor chóru / choir director

Szymanowski, Poulenc, Beethoven

Filharmonia Narodowa
Warsaw Philharmonic

ul. Jasna 5
00-950 Warszawa
tel. 22 55 17 111
filharmonia@filharmonia.pl
www.filharmonia.pl

Wydawca / Published by
Filharmonia Narodowa /
Warsaw Philharmonic

Dział Wydawniczy Filharmonii Narodowej /
Warsaw Philharmonic Publishing Department

Kierownik działu / Head of Department
Ewa Chamczyk

Redaktor prowadzący / Managing Editor
Iwona Marciniak

Opracowanie części angielskiej /
English summary coordination
Martyna Ćwiek

Tłumacze współpracujący / Co-operating translators
Xymena Plater-Zyberk
John Comber

Projekt graficzny / Graphic design
beton.

Skład / Desktop editing
studio typek

Cena / Price 10 zł / PLN

Organizator / Organiser

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Strategiczny Mecenas Roku /
Strategic Patron of the Year

Bank Polski

Mecenas Roku / Patron of the Year

PGE
Polska Grupa Energetyczna

Sponsor

TAVEX

Partnerzy / Partners

CAROLINA TOYOTA WOLA

FUNDACJA BNP PARIBAS

PZU FUNDACJA

Melon CATERING

PKP INTERCITY

Bilety 24

Patroni medialni / Media Partners

POLSKIE RADIO

dwójka POLSKIE RADIO

RZECZPOSPOLITA

w przyszłym tygodniu...
next week...

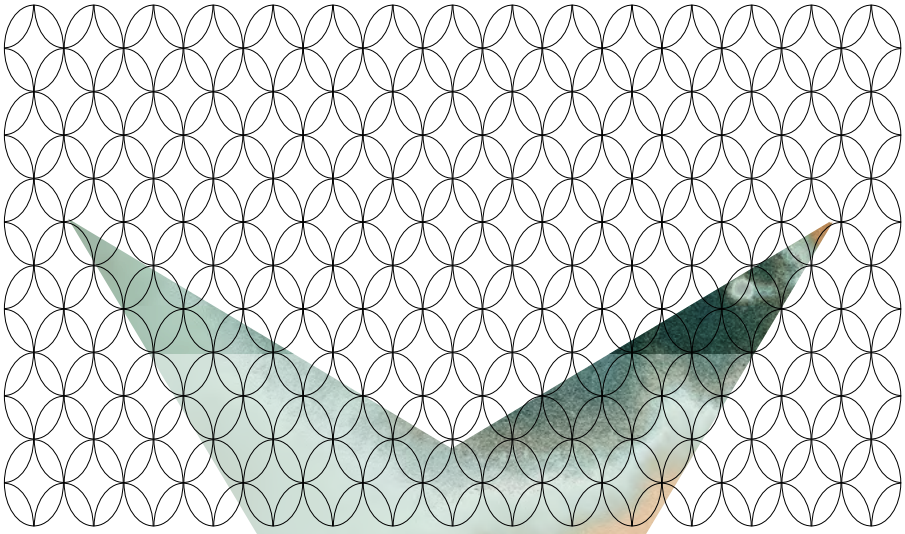

GARRICK OHLSSON

3/4.11

Orkiestra i Chór Filharmonii Narodowej /
Warsaw Philharmonic Orchestra and Choir
Michał Klauza – dyrygent / conductor
Garrick Ohlsson – fortepian / piano
Joanna Zawartko – sopran / soprano
Bartosz Michałowski – dyrektor chóru / choir director

Szymanowski, Poulenc, Beethoven

filharmonia.pl

Na koncerty zaprasza
Mecenas Roku
Filharmonii Narodowej

PGE
Polska Grupa Energetyczna